

Zašto je potrebno ratifikovati OP3 KPD?

Kako bi ostvarivanje prava imalo smisla, sve žrtve moraju imati pristup pravosudnom sistemu koji će zaštititi njihova prava i procesuirati prekršaj.

Države su obavezne da reše slučajeve kršenja prava kroz nacionalni pravosudni sistem. Međutim, postoje slučajevi kod kojih nacionalni pravosudni sistem ne nudi adekvatno rešenje.

U slučajevima kada ostvarivanje prava nije omogućeno na nacionalnom nivou, neophodno je postojanje sistema koji može rešiti kršenje prava na međunarodnom nivou.

Konvencija o pravima deteta bila je jedini međunarodni dokument o ljudskim pravima koji ne sadrži komunikacijske procedure (žalbene procedure).

Treći opciono protokol o komunikacijskim procedurama uz Konvenciju o pravima deteta (OP3 KPD) omogućiti će deci rešavanje slučajeva ozbiljnog kršenja njihovih prava, kao što su nasilje nad decom, iskorišćavanje dece ili slučajevi diskriminacije, koji ne mogu biti rešeni na nacionalnom nivou.

Zahvaljujući OP3 KPD, deca mogu da:

- Iznesu svoj slučaj ispred UN Komiteta za dečja prava, sačinjenog od 18 nezavisnih stručnjaka za dečja prava.
- Imaju pristup komunikacionom (žalbenom) mehanizmu prilagođenom specifičnom pravu u njihovom slučaju, koji će pružiti konkretne preporuke državi u kojoj je nastalo kršenje prava.
- Dobiju međunarodnu potvrdu (priznanje) povrede prava koje su pretrpeli.

Koja prava mogu biti zaštićena uz pomoć OP3 KPD?

OP3 KPD može se koristiti za rešavanje kršenja prava definisanih u tri glavna dokumenta UN o pravima deteta: u Konvenciji o pravima deteta, Prvom opcionom protokolu uz Konvenciju o pravima deteta o prodaji dece, dečjoj prostituciji i dečjoj pornografiji i Drugom opcionom protokolu uz Konvenciju o pravima deteta o učešću dece u oružanim sukobima.

Kako OP3 KPD može unaprediti zaštitu dečjih prava?

Ratifikacijom OP3 KPD, država iznova potvrđuje da je deci garantovano ostvarivanje svih prava i omogućuje im da slučajeve kršenja njihovih prava rešavaju na međunarodnom nivou, ukoliko ostvarivanje tih prava nije moguće rešiti na nacionalnom nivou.

Mehanizmi uspostavljeni kroz OP3 KPD su kvazi-pravosudni. Ukoliko Komitet zaključi da je došlo do kršenja određenog prava, Komitet će izraditi konkretne preporuke i dostaviti ih dotičnoj državi. Preporuke sadrže konkretne mere koje država treba da preduzme kako bi rešila slučaj kršenja prava i kako bi osigurala da se taj slučaj ne ponovi. Iako preporuke nisu pravno obavezujuće, država se obavezuje da će ih sprovesti i da će žrtvi obezbediti odgovarajuću naknadu (zaštitu, obeštećenje).

Preporuka organizacija okupljenih u Mreži organizacija za decu Srbije (MODS) je da država treba da ratifikuje OP3 KPD.

Preporuka MODS je argumentovana sledećim činjenicama:

- Protokol je usvojen od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija dana 19. decembra 2011, a Republika Srbija je među prvima podržala i potpisala ovaj Protokol, (28. februara 2012. godine, kada je otvoren za potpisivanje u okviru sesije Saveta za ljudska prava u Ženevi).
- Republika Srbija je već prihvatila i ratifikovala ranije donete međunarodne komunikacijske postupke i procedure i ugovornica je Konvencije o pravima deteta od 2001. godine.
- Postupak uspostavljen sa OP3 KPD je u skladu sa međunarodnim komunikacijskim postupcima u kojima je Republika Srbija već stranka.
- Ratifikacija OP3 KPD će omogućiti deci ili njihovim predstavnicima, koji tvrde da su im prava povređena, a nisu bili u mogućnosti da dobiju pravni lek/zadovoljenje za slučajeve kršenja prava pred domaćim sudovima, da podnesu tužbu njihovom komitetu međunarodnih stručnjaka, UN Komitetu za prava deteta.
- Ratifikacijom ovog protokola Republika Srbija nadopunila bi mere koje već preduzima na poštovanju i zaštiti prava i dala bi svoj doprinos njegovom brzom stupanju na snagu time potvrđujući svoju dugogodišnju posvećenost unapređenju i zaštiti prava deteta, kao i ispunjavanju obaveza koje je preuzela potvrđivanjem Konvencije o pravima deteta.

Mišljenje dece

Na osnovu rezultata istraživanja o stanju dečjih prava u Srbiji, sprovedenog od strane Otvorenog kluba u prvoj polovini 2015. godine, izvedeni su sledeći zaključci:

- U Srbiji je prisutno kršenje dečjih prava.
- Dečja prava se krše od strane institucija koje bi trebalo neizostavno da ih poštuju.
- Deca prepoznaju potrebu za uspostavljanjem mehanizma koji će omogućiti direktno obraćanje Komitetu za prava deteta kada dođe do kršenja prava.
- Potrebno je raditi na širenju informacija o postojanju OP3 KPD posebno kod dece i mladih.
- Organizacije koje rade sa decom i mladima su identifikovane kao važan resurs kada je reč o širenju informacija o pravima deteta i uživaju veliko poverenje kada dođe do povrede dečjih prava (deca se najčešće u takvim slučajevima obraćaju porodici a potom ovim organizacijama).